

2 KORIN

Korin mbal tuku waŋe Paulusŋge arnu kuyarna

Paulus nu Korin mbal tuku waŋe arnu kuyarna te tugunu teŋenmba.

Nu Korin mbal tuku waŋe ambonga kuyarna ta nane tuku mbar afu kile-tidingam tuku kuyarna. Nu pasa waŋe sangrinu pilna tukunu nu piti ŋak minmba Titus kukulna le nane tugum kina. Nu kumba ka taŋge maŋ luka Paulus tugum promba nu wam kubeu tuna sulumba sakina: Nane ne tuku pasa dubimba naŋgine mbar kile-tidinginaig ŋga sana le Paulus nu gare-garekina.

Wam ande mata Korin mbal tugumŋge mayok kina ta Titus nu Paulus teŋenmba kila sana: Yabri mbal afu Korin mbal ŋgamukŋge ne tuku nyu ŋayo silide. Yerusalem gabat mbalŋge ne pirokam tuku waŋe ande kuyarmba tine ndakinaig tukunu ne aposel kuga ŋgade ŋga Paulus sana.

Paulus nu pasa ta ismba nane tuku yabri pasa kile-ibenkam tuku nuŋe maŋau tiŋreknu ta waŋe te mbolŋge kuyarna sulumba sakina: Tane Korin mbal Kristus tuku kuasmbi ŋakmba ye tuku piro mbolŋge mayokke likinaig tukunu ye sinŋka Kristus tuku aposel minet ŋgina.

¹ Kuate tuku kuasmbi Korinŋge nu tuku mbal afu ŋakmba Akaia kilke mbolŋge mine likade tane ŋakmba kaiye. Ye Paulus Kuate nu nuŋe nzali dubimba ye Kristus Yesus tuku aposel mini ŋga

nyu te-mayokna. Ye singine tira Timoteus sile tane ndon pasatam prowek.

² Singine Mam Kuate, Sunjo Yesus Kristus nale tane ake sinan make patika ngamuŋgal wamodus bul sertinguwaik. Son.

Piti mbolŋge dirnanŋa tinŋam tuku pasa

³ Singine Sunjo Yesus Kristus tuku Mam Kuate sine nu tuku nyu te-dungube. Nu sine sunjomba mapesingit. Nu mara mindek sine sinzaŋsingit le wamodus piti bulkade.

⁴ Nu sine piti mbolŋge mineg le sinzaŋsinjmba wamodus bul sersingit. Wam tamba nane afu piti mbolŋge minig ta sine mata nane sinzaŋniŋjmba wamodus bul serniŋgam kumuŋ.

⁵ Kristus nu piti sunjo kurana taŋamba ndo sine mata piti sugo kugrakeg ta Kuatenŋe Kristus sinzaŋna taŋamba ndo sine mata sinzaŋsingit le wamodus bulkade.

⁶ Ta tuku sine piti kugrakeg wam ta mbolŋge sine tane turka wamodus bul sertinŋam tuku ndin kila pileg. Sine piti mbolŋge Kuate nu wamodus bul sersingit ta tane sine taŋan piti kugrakade le Kuate nu wamodus bul sersingit taŋamba ndo sine tane turka wamodus bul sertinŋam kumuŋ.

⁷ Sine tane bariŋgamŋgaig ŋga ngamuŋgal piti ndasingit. Tane sine taŋan piti kugrakade tukunu wamodus bul seram tuku maŋau sine teg taŋamba ndo tade.

⁸ Tira kame, sine Asia kilke mbolŋge piti sugo kaŋgerkigeŋ ta tane kila satingamŋgig. Sine piti sugo kaŋgerka wamodus mayenu pro kinaig le kumamŋgig ŋga idusgeŋ.

⁹ Wam ta mbolŋge siŋgine saŋgri kumuŋ kuga ŋga kamusmba Kuate tuku saŋgri tomba tiŋgigen. Nu kumanu mbal kile-tidiŋgate tuku.

¹⁰ Sine kume dirgeŋ le nu sine turkina. Nu taŋamba maŋ tursiŋgamŋgat ŋga sine wamdus bulok mineg.

¹¹ Tane mata sine tuku ŋga Kuate yabaŋap le nu tane gudommba tuku yabaŋ pasa ismba sine tursiŋguwa le wam ta mbolŋge nane gudommba nu tuku nyu te-duŋguwaig.

Paulus nu Korin kambim sakina ta nu pitik nane tugum kine ndakina

¹² Sine nane ŋakmba tugumŋge maŋau purfeŋnu yabri kugatok ke likeg ŋga wamdus bulok mineg. Sine tane Korin ŋgamukŋge maŋau taŋaŋ ke likeg. Sine kilke te tuku wamdus kilambi taŋa ndaweg. Kuatenge ake sinan saŋgri siŋgit le sine taŋaweg.

¹³ Sine pasa kuyarke likeg ta tugunu kilemayokka kuyarkeg le tane burka katese mayewam kumuŋ.

¹⁴ Kile tane sine tuku maŋau fudiŋmba ndo katesede ta ŋgumneŋga tane katese mayewap le Suŋgo Yesu tuku ait mbolŋge sine tane tuku gare-garekube le tane mata sine tuku gare-garekamŋgaig.

¹⁵ Ta tuku ye tane lato gare tiŋgam tuku tane tugum kambim aram saken.

¹⁶ Ye Masedonia kambim ŋga ka tane kaŋgerki sulumba ka Masedoniange maŋ luka pro tane tugum prowam saken. Tangete ye agaŋ ndendembi sinzaŋyap le Yudea ma tugu mbol kambim tuku saken.

¹⁷ Ye taɲamba tane tugum kambim saken ta pro ndawen. Tane ye fare fare wam mbilmbimba saket nga idusde e? Taɲamba kuga. Ye wam ande kam idusmba saket ta ye kilke mbolok mbal taɲaɲ miɲgemi ndo saka nga rosumbi dubi ndade taɲaɲ kuga.

¹⁸ Kuate nu son pasa ndo sakate taɲamba ndo ye tuku pasa te mata son pasa ndo. Ye tane tugum kambim saken ta miɲgemi ndo sa ndaken.

¹⁹ Sine keɲ ye Silvanus Timoteus sine tane tugumɲe Kuate tuku Kiɲo Yesus Kristus tuku pasa kuklimba satiɲgigeɲ. Nu wam kam sakate ta mata miɲgemi ndo sa ndakate. Nu sakate taɲamba ndo kate.

²⁰ Kuate nu sine wam magenu siɲgam tuku pasa kusna ta alonu taɲamba Kristus mbolɲe mayok kinig. Ta tuku sine nu mbolɲe Kuate tuku pasa ta siɲka son pasa nga Kuate tuku nyu te-dunɲeg.

²¹ Kuate nu Kristus mbolɲe sine tane turmba saɲgri pilesiɲgit le nuɲe mbal minmba nu tuku pirokeg.

²² Nu sine nuɲe mbal nga nuɲe Guwa wasik taɲaɲ siɲgina le sine nu tuku mbal mineg ta kate-seweg.

²³ Ye Kuate am mbolɲe satiɲgamɲgit. Ye tane tugum pro ndawen ta teɲenmba. Ye tane satiɲge lika piti tiɲgikit nga tane mapekam tuku idusmba ye pro ndawen.

²⁴ Sine tane tuku nga muɲgal son kulatkɲeg nga idus ndawap. Taɲine mironɲ kulatkade le saɲgri tiɲgate. Sine tane ndonɲ ulendika pirokeg ta tane gare ɲak minap nga iduseg.

2

¹ Ye buk tane tugum kumba satinge lika piti tinggen ta manj lato tane tugum kumba satinge likam mbulet.

² Ye kumba sigair-sigairtiṅmba piti tingi ta ande nu ye gare sam tuku mine ndakate. Tane ndo ye gare sam tuku minig.

³⁻⁴ Ye tane tuku teṅenmba iduset. Tane ye ndonj wam ndui ta tuku ndo gare teg ṅga iduset. Ta tuku ye tane tugum kumba wam afu tuku piti tam idus ndawet. Ye tane tugum ka le gare ndo sap ṅga iduset. Ye tane kile-tidiṅgam tuku waṅe kuyaren ta ye piti ṅgamuṅgal rar sunḡo tumba malmbi ṅakmba kuyaren. Ye piti tingam tuku taṅamba kuyar ndawen. Kuga. Ye tane tuku kume purmba minet ta kila palpe ṅga kuyaren.

Ande mbarna ta nu tuku mbar gilainḡap

⁵ Tane tuku ande ye mbolḡe mbarna ta nu ye ndo piti ser ndayina. Tane ṅakmba piti sertiṅgina ta piti ta sunḡo kuga. Ye pasa sanḡrinu sake nda.

⁶ Tane gudommba nu lafunu tunaig ta kile maye.

⁷ Nu piti sunḡo tumba nu tuku sanḡri te-ibenḡbekaig. Kile tane nu tuku mbar gilainḡa wamdus bul serap.

⁸ Tane nu tuku kume purmba minig ta te-mayokap le kila pilwa.

⁹ Nu te-tiwam tuku ye tane tuku kuyaren ta tane ye tuku pasa ṅakmba dubikade e ko kuga ta ye katesewam tuku kuyaren.

¹⁰ Tane ande tuku mbar gilaingade ta ye mata nu tuku mbar gilainget. Ye tanenu nga Kristus am mbolnge mbar ta gilainget.

¹¹ Wam ta mbolnge Satan nu sine kile-ibenkam kumuᅇ kuga. Nu sine ᅇaigo siglikam iduste ta sine ᅇakmba kila.

Paulus nane Kuate tuku sanᅇri mbolnge pirokinaig

¹² Ye pasa mayenu Kristus tuku kukliwam Troas tumbranᅇ mbol prowen ta Sunᅇo nu buk ye pirokam tuku ndin wakeina.

¹³ Ye pirokam tuku ta yiᅇe tira Titus nu Troas pro ndana tukunu ye piti ᅇak minmba nane kusreka tiᅇga nu sota Masedonia kilke mbol te prowen.

¹⁴ Sine Kuate tuku nyu te-dungube. Nu Kristus mbolnge sine sanᅇri pilesinᅇmba sanᅇri ᅇaigonu ᅇakmba kile-ibenkam tuku ndin tumsinᅇit. Afu Kristus kila palmbim tuku Kuate nu sine mbolnge pirokate le nuᅇe pasa mayenu mundur mayenu taᅇaᅇ mayok ka ma ᅇakmba kumuᅇgate.

¹⁵ Kristus nu sine sinamᅇge minit tukunu Kuate am mbolnge sine mundur mayenu taᅇaᅇ mineg. Mundur mayenu ta Kuateᅇge muskil kile-tidinᅇga minit mbal ᅇgisikade mbal ta ᅇakmba tugum kinit ta

¹⁶ nane ᅇgisinu mbal pasa ta nane bale faram tuku mundur taᅇaᅇ kamusde le nane muskil kile-tidinᅇganu mbal abo ninᅇam tuku mundur taᅇaᅇ kamusde. i ... Ima kate piro sunᅇo ta kam kumuᅇ.

¹⁷ Kuateᅇge nuᅇe piro kam tuku madisinᅇgina mbal sinᅇ ᅇdo kumuᅇ. Sine Kristus ndoᅇ ulendika Kuate am mbolnge wamdus tugusekmbi

nunje pasa kukliweg. Nane afu ndametinj kilam tuku ndo nu tuku pasa kuklide ta sine nane tananj kuga.

3

Paulus nane pasa kitek tuku piro mbal

¹ Sine tane pasa satinjegge tamba sinjine nyu payam ndakeg. Sine nane afu tananj tane sine tuku manau kila palmbim tuku wane afu kile ndakeg. Ko afunje sine tuku manau kila palmbim tuku wane afu singap nga idus ndaweg.

² Sine tuku kuyar wane ta tane minig. Tane mbolnje sine tuku piro kilimok mayok kinit. Wane ta sine tuku ngamungal sinamnje minit ta nane nakmba kila.

³ Tane Kristus tuku wane nak minanu tananj mayok kinig. Sinenje wane ta tinjigenj. Kuate abo minmba minit nunje Guwanje Kristus tuku wane ta kuyarna. Andenje waimbi kuyar ndana. Kuyar ta tukul pasa tananj ndame mbolnje mine ndakate. Tanjine ngamungal sinamnje minit.

⁴ Sine Kristus mbolnje sanjri tinja tanjamba sinjine piro tuku saka Kuate am mbolnje wamodus bulok mineg.

⁵ Sine sinjine sanjri tomba tinja piro ta kam kumunj nga sa ndakeg. Sine Kuate tuku sanjri tomba tinja ndo piro ta kam kumunj ngeg.

⁶ Nunje sanjri sinjit le nunje pasa kitek ta sine kumumbi te-mayokeg. Pasa kitek ta tukul pasa ambokok tananj kuyar mbolnje mine ndakate. Tukul Guwa mbolnje minit. Tukul manau nu

kume maṅau siṅgit ta Tukul Guwa nu abo mine maṅau siṅgit.

⁷ Ndade tukul pasa ṅak tugu pilmba mayok kina ta kilṅa saṅgri ṅayo mayok kina le Israel mbal nane Moses tuku tumail kaṅgere fugunaig. Tukul pasa nu kume maṅau ndo siṅgit ta nu tuku kilṅa suṅgo ta ṅgumneṅga kugana.

⁸ Pasa kitek Kuate tuku Guwa mbolṅge mayok kinit ta nu kilṅa ambokok ta limba saṅgri ṅayo mayok kinit.

⁹ Pasa ambokok nu taṅgo kilmba pa mbolṅge patikate ta nu kilṅa saṅgri ṅak mayok kina. Pasa kitek nu taṅgo tiṅreknu kile-mayokkate ta nu kilṅa ambokok ta limba saṅgri ṅayo mayok kinit.

¹⁰ Maṅau ambokok tuku kilṅa maṅau kitek tuku kilṅaṅge nu lite le nda minanu sukte.

¹¹ Pasa ambokok kugawam tuku ta nu kilṅa ṅak mayok kina. Pasa kitek minmba minam tuku ta nu siṅka kilṅa saṅgri ṅayo ṅak mayok kinit.

¹²⁻¹³ Moses tuku tumail kilṅa ta kuga-kugamba minna ta nu Israel mbal kaṅger ndawaig ṅga tawimbi tumail soṅgina. Pasa kitek tuku kilṅa ta taṅamba kugawe nda. Wam ta idusmba sine kuru kuru kugatok miṅge bulokmbi pasa kukliweg.

¹⁴ Israel mbal o buk kile mata Kuate tuku pasa ambokok ta burka nane tuku wamdus tawimbi soṅganu taṅaṅ tugunu katese maye ndade. Kristus mbolṅge ndo wamdus purfewam kumuṅ.

¹⁵ Ait te mbolṅge mata nane Moses tuku pasa burkade ta naṅgine wamdus soṅganu taṅaṅ tugunu katese maye ndade.

¹⁶ Ande nu ṅgamuṅgal biye mbilmba Suṅgo tugum kuwa ta Suṅgoṅge tawi ta talka wamdus

nuŋe purfeu serwa le nu Kuate tuku kilŋa saŋgrinu ta kaŋgeramŋgat.

¹⁷ Sine Suŋgo sakeg ta nu Tukul Guwa. Suŋgo tuku Guwa nu ande sinamŋge minit ta nu muskil te-tiwe tuwit le agaŋ ande nu ndale ndakate.

¹⁸ Sine pasa kitek son ŋgeg mbal tumail songanu taŋaŋ mine ndakeg le Suŋgo tuku kilŋa sine mbolŋge kilimok mayok kinit. Sine Suŋgo tuku kilŋa lato lato teg sulumba nu tuku maŋau te-pureg. Siŋgine Suŋgo Tukul Guwa tugumŋge kilŋa ta teg.

4

Kuate tuku kilŋa taŋgo mbolŋge kilimok mayok kinit

¹ Kuate nu sine mapeka piro te siŋgina tukunu sine wamdus piti kamusmba piro kusrewam idus ndaweg.

² Kiko maŋau ŋaigonu kuirka kade ta sine pitaika ŋgumneniŋgigeŋ. Sine afu yabri ndaniŋgeg. Sine Kuate tuku pasa mbil ndaweg. Sine pasa tugusek kilimok te-mayokmba Kuate am mbolŋge piziknu mineg ta nane ŋakmba kila.

³ Pasa mayenu kukliweg ta tugunu kilimok. Ngisinu tuku ndin mbolŋge minig mbal ndo nane tugunu katese ndade.

⁴ Mbal ta nane Kristus tuku pasa son nda ŋgade. Ta ndaŋam? Kilke te tuku gabat Satan nu nane tuku wamdus tukulniŋgit le nane pasa mayenu ismba wamdus purfe ndaniŋgit. Nane Kristus nu kilŋa saŋgri ŋak Kuate taŋaŋ minit ta nane nu katese ndade.

⁵ Sine pasa kukliweg te siŋgine mironŋ tuku kukli ndaweg. Yesus Kristus nu Sunŋo ndindo minit ŋga wam ta kukliweg. Sine nu tuku ŋga tane tuku piro mbal taŋaŋ mineg.

⁶ Kuate nu tugu mbolŋge bulu mayok ka ma make kilŋawa ŋgina ta nuŋge siŋgine ŋgamuŋgal kilŋate le sine Yesus Kristus kaŋgermba Kuate tuku kilŋa kila pileg.

Sine piti kaŋgerkeg ta Kuate nu sine kusre ndakate

⁷ Agaŋ mayenu kilke waim sinamŋge minig taŋaŋ Kuate nu nuŋe wam mayenu sine sinamŋge pilit. Sine kilke waim taŋaŋ saŋgri kugatok mineg ta sine Kuatenge saŋgri pilesiŋgit le

⁸ piti yimyamŋge sine tidongade ta sine muskil te-tiwam kambim kumuŋ. Sine wamdus tesuluweg ta sine wam pile pas ndakeg.

⁹ Afu sine kasursiŋgig ta Kuate nu sine kusre ndakate. Nane sine bale faram tuku pani farde ta sine kume ndakeg.

¹⁰ Sine mara mindek Yesus kumna taŋamba ndo sine kume direg ta sine kume ndakeg. Wam ta mbolŋge tane Yesus abo ŋak minit ta tane katese mayede.

¹¹ Sine abo ŋak minmba Yesus tuku ŋga mara mindek kume direg le nu abo ŋak minit ta tane kila pilig.

¹² Sine mara mara kumam tuku ndin mbolŋge mineg ta tane abo minmba minam tuku ndin mbolŋge minig.

¹³ Ande nu kuyar pasa mbolŋge teŋenmba kuyarna.

Ye Kuatenge pasa sakina ta son nga nane njakmba
saniŋgen nga kuyarna. *Mune ... 116.10*

Sine mata nu taŋaŋ Kuate tuku pasa son nga tane
satiŋget.

¹⁴ Kuate nu Sunjo Yesus kumna le te-tina taŋamba
ndo ngumneŋga sine nu ndoŋ kile-tidiŋguwa
sulumba tane sine ndoŋ kilmba nu tugumneŋge
patikaŋgat ta sine kila.

¹⁵ Sine tanenu nga piti njakmba te kugrakeg.
Taŋaweg le Kuate nu ake sinaŋ taŋgo make patikate
wam ta taŋgo gudommba lato iswaig sulumba
Kuate gare pasa samba nu tuku nyu te-dunŋam
tuku mbal tuge ŋayowaig.

¹⁶ Sine wam ta idusmba piti sinamneŋge wamdus
kanyumba piro kusrewam idus ndaweg. Sine
tuku njarosu lato lato baklelde ta sine tuku
ngamuŋgal sanŋri tiŋga minig.

¹⁷ Piti ait fagnu ndo kaŋgereg ta ngumneŋga alonu
kilŋa sunjo gare minmba minam tuku tamneŋgig.
Piti teg te gare maŋau tamneŋgig taŋge liwa le nda
minanu sukamneŋgat.

¹⁸ Sine agaŋ ammbi kaŋgerkeg ta sunjomba idus
ndaweg sulumba agaŋ ammbi kaŋger ndakeg ta
sunjomba iduseg. Agaŋ ammbi kaŋgerkeg te ait
fagnu ndo minmba kugawamneŋgaig. Agaŋ ammbi
kaŋger ndakeg ta minmba minamneŋgaig.

5

Ngarosu kitek tamneŋgig

¹ Kilke te mbolok njarosu te baibai taŋaŋ.
Andeŋge sambriwa ta Kuate nu njarosu kitek
siŋgamneŋgat ta sine kila. Njarosu kitek ta wande

taŋaŋ ta taŋoŋge wakei ndanaig. Nu samba mbolok agaŋ minmba minam tuku.

² Sine ŋgarosu te ŋak minmba samba mbolok ŋgarosu sine mbolŋge prowa ŋga mindesimba mineg.

³ Sine samba mbolok ŋgarosu ta ŋak minmba kanu ŋgarosu kugatok mine nda.

⁴ Sine baibai te sinamŋge minmba sinamanzer sungo ŋak mineg ta sine ŋgarosu te kusrewam idus ndaweg. Ŋgarosu kitek amboŋga sine mbol prowa sulumba ŋgarosu kumam tuku te abo minmba minam tuku maŋau sinam kuwa ŋga iduseg.

⁵ Kuatenge sine taŋamba ndo ŋgarosu kitek mayok kambim tuku wakeika patikina sulumba nuŋe Tukul Guwambi sine mbolŋge asi sirimba tucker tidinŋanu taŋaŋ kina.

⁶ Sine wam ta idusmba mara mindek saŋgri tiŋgeg. Sine kilke te mbolok ŋgarosu sinamŋge mineg sulumba Sungo tugumŋge mine ndakeg ta sine kila.

⁷ Sine ammbi nu kaŋger ndaweg ta siŋgine li ŋakmba mbolŋge nu tuku saŋgri tomba tiŋgeg.

⁸ Sine saŋgri tiŋga ŋgarosu kusremba Sungo tugum kumba nu ndoŋ minam tuku mindesiweg.

⁹ Sine kilke te mbolŋge minmba e ko nu tugum kaŋgig ta sine mara mindek nu tuku nzali ndo dubiwamŋgig.

¹⁰ Ngumneŋga sine ŋakmba Kristus am mbolŋge tiŋgube le nu sine pilesinŋuwa le sine ŋgarosu te ŋak minmba maŋau ke likeg ta lafunu kumumbi tamŋgig.

Sine Kristus mbolŋge Kuate ndoŋ gulabeg

11 Sine n̄akmba Kuate tugum̄nge tin̄gam̄ngig wam ta idusmba sine Sun̄go tuku kurauka nane gudommba nu son nguwaig n̄ga nane tuku wamdus didikam tuku pirokeg. Sine wamdus tin̄reknu ta tumba pirokeg ta Kuate nu kila. Tane mata tan̄amba kila pilmba idusap n̄ga satin̄get.

12 Tane sine tuku nyu te-dungap n̄ga pasa te sa ndatin̄get. Kuga. Nane afu wamdus n̄aigonu n̄ak minmba tan̄go am mbol̄nge mbal magenu tan̄an̄ payamkade. Tane sine tuku man̄au kila palpe sulumba payamkade tuku mbal yabri pasa ta lafumba Paulus nane n̄gamun̄gal tugusek minig n̄ga sanin̄gap.

13 Mbal ta sine n̄gin̄ngan wamdus n̄ak mineg n̄gade ta sine Kuate tuku piro sun̄gokuwa n̄ga tan̄amba mayok kin̄eg. Sine wamdus tugusek n̄ak mineg ta sine tan̄enu n̄ga tan̄amba mayok kin̄eg.

14 Kristus tuku kume pur man̄aun̄ge sine tuku n̄gamun̄gal didikate le man̄au n̄akmba ke likeg. Sin̄gine wamdusmbi kuga. Tan̄go ndindo ta sine n̄akmba tuku ma tumba kumna le sine n̄akmba nu ndon̄ kumanu tan̄an̄ kum̄en̄ ta sine kila.

15 Nu sin̄enu n̄ga kummba man̄ tin̄gina. Ta tuku kile sine sin̄gine nzali dubi ndamba nu tuku nzali ndo dubiweg.

16 Kile sine nane afu kan̄gerka tan̄go tuku man̄aumbi pile ndan̄in̄geg. Sine buk mbarmba man̄au tamb̄i Kristus pilegen̄ ta kile afu mbol̄nge tan̄a ndaweg.

17 Ande nu Kristus ndon̄ sailkate ta nu kitek mayok kinit. Nūn̄ge man̄au ambokok ta kugana le man̄au kitek nu mbol̄ prona.

18 Manjau kitek ta Kuatenge te-mayokte. Sine nu tuku n̄gueu mbal mingen le nu sine ndon wamdu mukuk minam n̄ga Kristus tuku kume mbolnge sine ndon tumana. Sine Kristus ndon tumawam tuku ndin ta afu tumningam tuku nu piro sin̄gina.

19 Sine piro ta kumba pasa kukliweg ta tenenmba. Kuate nu Kristus mbolnge sine tan̄go tuku mbar saukam tuku ndin wakeina sulumba nu sine ndon tumana. Nu wam ta mbolnge sine tan̄go ndon tumate ta afu saningam tuku piro ta sine wai mbolnge pilna.

20 Kuate nu tan̄amba sine tuku min̄ge mbolnge tan̄go wikate tukunu sine Kristus tuku piro mbal minmba Kristus tuku nyu mbolnge tane sarsartingmba sat̄ngeg: Kuate ndin wakeina ta ndo dubimba tane nu tuku gulab mayok kape n̄geg.

21 Kristus nu mbar kugatok minna ta Kuate nu sine tuku mbar n̄akmba nu mbolnge patikina le nu une tan̄go tan̄an̄ mayok kina. Kile sine nu ndon ulendikeg tukunu Kuate nu nūje man̄au tin̄reknu sine mbolnge pilit le sine tin̄reknu mayok kineg.

6

Paulus nane piroka piti sugo kugrakinaig

1 Sine Kuate ndon pirokeg tukunu sine tane san̄grimba sarsartingam̄ngig. Kuate nu ake sin̄an̄ tane make patikate wam sun̄go ta ake agan̄ tan̄an̄ kusre ndawap.

2 Kuate nu tenenmba sakate.

Ye tane make patiken tuku ait mbolnge tane tuku wi ismba kilen. Tan̄go muskil kile-tidingen

tuku ait mbolŋge tane turtingen ŋga sakate.

Aisaia... 49.8

Tane ise mayewap. Kile ait te nu wikap ta nu isamŋgat. Kile ait te mbolŋge nu tane muskil kile-tidiŋge tiŋgamŋgat.

³ Sine Kuate ndoŋ pirokeg ta afuŋge sine talasiŋbekaig ŋga sine piro mayeweg.

⁴ Nane sine Kuate tuku piro mbal tugusek ŋguwaig ŋga mine ŋakmba mbolŋge sine kumumbi mayok kingeg. Ngarosu piti sinamanzer maŋau ta mbolŋge sine saŋgri tiŋga bike ndakeg.

⁵ Afu sine kilmba ŋgusiŋgig. Afu sine muliŋ kilmba wandekiŋge patikade. Afu sine kile-ŋgamukka tumail pansiŋgig. Sine piro karenka mundu teg. Ait afu sine kinye ndaka gubak mineg.

⁶ Sine piti ta ŋakmba sinamŋge saŋgri tiŋga maŋau purfeŋnu ndo ke likeg. Sine pasa tugusek ta kila minmba wamdus mukuk mineg sulumba nane ŋakmba mbolŋge ranŋun mayeweg. Sine Tukul Guwa ŋak minmba sine wamdus tugusekmbi nane ŋakmba tuku kume pureg.

⁷ Sine pasa tugusek ndo saka Kuate tuku saŋgri mbolŋge pirokeg. Wam ta ŋakmba mbolŋge sine nu tuku piro mbal tugusek mayok kingeg. Sine maŋau tiŋreknu tamba wam ŋaigonu ŋakmba kile-ibenkeg.

⁸ Nane afuŋge sine tuku nyu kile-dunŋade le afuŋge tumail pansiŋgig. Afu sine waje pasa sasiŋgig le afuŋge sine magenuŋgade. Sine tugusek pasa ndo sakeg ta afuŋge sine yabri mbal ŋga pitaikade.

⁹ Afu sine nyu kugatok ŋga talasiŋgig ta nane gudommba sine tuku nyu saka minig. Ait gu-

dommba sine kume direg ta sine abo mineg. Sine ngarosu piti sunngo teg ta sine kume ndakeg.

¹⁰ Sine ngamunjal rar teg ta sine gare njak mineg. Sine sanzalnu mineg ta sine Kuate tuku wam magenu ta nane afu mbolnge keg le nane mine mayede. Sine aganj ndende kugatok mineg ta Ku-ate tuku wam magenu njakmba ta sine tuku minig.

¹¹ O Korin mbal, sine singine wamdus piti njakmba kile-mayokka kilimok satingeg. Singine ngamunjal njakmba tane tinje suluweg.

¹² Sine tane tuku riweg le tane sinenu nga ri ndade.

¹³ Ta tuku tane ye tuku kiŋo kame taŋanj satinget. Sine tanembik riweg ta kile kumumbi lafuwap nget.

Sine Kristus son nda ngade mbal ndonj ulendi ndakube

¹⁴ Tane Kristus son nda ngade mbal ndonj tuma minam kumuŋ kuga. Nane ndonj ulendi ndakap. Mbal tinreknu nane une mbal ndonj muŋgu gare njak minam fugude. Ma make nu bulu ndonj minam kumuŋ kuga.

¹⁵ Kristus nu Satan ndonj wamdus ulendi mine ndakik. Kristus son ngade mbal nane maŋau kise njak. Son nda ngade mbal nane maŋau kise njak.

¹⁶ Sine Kuate minmba minit nu tuku tukul wande mineg tukunu sine yabri mbara ta mata turmba mbarinjam kumuŋ kuga. Kuate nu teŋenmba sakina.

Ye nane tuku ngamunjal sinamnge minmba nane ndonj likamngit. Ye nane tuku Mbara mini le nane ye tuku gageu minamngaig ngina. *Wok ... Pris ... 26.11-12; ... Esekiel ... 37.27*

17 Sunḡo nu teḡenmba mata sakina.
Tane wam ḡaigonu kade mbal kusreka yamokḡe
minap.

Maḡau kutur ḡak kade ta ḡgumneniḡap.
Tanḡawap le ye gare ḡak tane kilamḡgit. *Aisaia ...*
52.11

18 Ye tane tuku Mam mini le tane ye tuku kiḡo
kame kulim kame minamḡḡaig ḡgina. *2 ...*
Samuel ... 7.14; ... Aisaia ... 43.6; ... Yeremia ...
31.9

Sunḡo Saḡgri ḡayo nuḡge tanḡamba sakate.

7

1 O tira kame, Sunḡo nu sinenu ḡga miḡge pasa
saḡgrinu kusna ta idusmba ḡgarosu ḡgamuḡḡalmbi
kutur ke likeḡ ta ḡakmba pitaika Kuate tuku ku-
rauka maḡau tiḡreknu purfeḡnu sine mbolḡge ku-
muḡḡuwa ḡga wamdus saḡgrinu palpe.

Mbar te-tinaig le Paulus nu garena

2 Tane maḡ sinembik riwap. Sine tane tuku
ande mbolḡge wam ḡayo ndageḡ. Tane afu
kilmba ḡaigo sigli ndakigeḡ. Sine tane tuku ande
yabrimba nu tuku agaḡ afu kile ndakigeḡ.

3 Ye pasa saḡgrimba satiḡgit ta ye tane satiḡge
likam tuku sa ndatiḡgit. Kuga. Ye buk tane satiḡgit.
Sine tane tuku ḡgamuḡḡal sunḡo ḡak mineḡ. Sine
kummba e ko abo minbe ta sine tane ndoḡ minam
iduseḡ.

4 Ye tane tuku wamdus tero ndaka gare ḡak
payamket. Ye tane idustiḡmba wamdus bulkate.
Ye piti ḡakmba sinamḡge tane idustiḡmba gare tet.

5 Sine Masedonia kilke mbol te progeḡ ta sine
mabtam kumuḡ kuga. Piti sunḡomba mara mindek

sine kile-kogorkinaig. Kame afu sine mbol pron-aig. Kuru kuru mañau mata ngamunggal sinamnge kamusgenj.

⁶ Tañamba mingenj le Titus nu sine tugum prona le sine nu kañgermba wamdus bulkinaig. Kuate nu piti ñak mbal wamdus bul serningit ta nunge ndin ta wakeina.

⁷ Nu prona ta tuku ndo wamdus bul ndakinaig. Nu pro tane tuku mañau kañgermba wamdus bulok tina ta kubeu sinjina le ismba sine mata wamdus bulkinaig. Tane ye sunjomba idusyumba tanjine mbar tuku kiko kamusmba malmbikade. Tane ye tuku pasa dubiwam tuku sunjomba idusde. Ye wam ta ñakmba ismba tane tuku gare toren.

⁸⁻⁹ Ye buk wañe ande kuyarmba tane kilmba satinge liken le tane ngamunggal piti tinaig ta ye mata tanenu nga piti kamusen. Tane ait fagnu piti ñak minnaig sulumba wamdus biye mbilmba mañau ñaigonu kusrekinaig ta kile ye gare ñak minet. Tane ngamunggal piti ñak minnaig ta tuku ye gare te ndaket. Tane piti sinamnge mbilka mañau ñaigonu kusrekinaig ta tuku ye gare tet. Sine tane kilmba satinge likigenj le tane wamdus tatrunkinaig ta tane mañ Kuate idusnaig. Ta mbolnge sine tane ñaigo sigli ndaka turtingigenj.

¹⁰ Kuatenge ande mbar mañau tuku piti tuwit le nu katesemba ngamunggal biye mbilte ta Kuatenge nu tuku muskil te-tiwe tuwit. Ande nu kilke te tuku piti kamusmba Kuate idus ndawa ta Kuate nu tango ta tuku muskil te-tiwe nda. Nu ngisikamngat.

¹¹ Ata. Tane wamdus piti ñak minmba Kuate mañ idusnaig sulumba sanjri tinga mbar ta te-

tinaig. Tane mbar ta tuku gubra tumba wamdus fulilka minnaig. Tane ye tuku wamdus sunjo tumba ye tuku pasa dubiwam tuku wamdus sangrinu pilmba tanjo mbarna ta lafunu tunaig. Wam njakmba kumumbi kinaig le kile pasa ande tane mbolnje mine ndakate.

¹² Ye tane tuku waje kuyaren ta ande mbarna le ande piti tina ta tuku ndo kuyar ndawen. Tane sine tuku kume purmba minig ta Kuate am mbolnje wamdus pulutinguwa nga kuyaren.

¹³ Tane wamdus pulutingina le kile sine tane tuku mbar tuku piti kusrekigen.

Titus nu mata tane tuku gag njak ta nu tane tuku manau kanjerka piti kusremba gare tina le sine nu ndon man lato gare tigen.

¹⁴ Ye buk tane tuku manau tuku payamka Titus sawen. Nu kumba tanamba kanjerna tukunu ye kiko kugatok. Sine son pasa ndo satinjigen tanan sine tane tuku payamka Titus sagen ta alonu kumumbi mayok kinit.

¹⁵ Nu tane tugum prona le tanjine mbar tuku wamdus fulilka nu kurauka tumba nu tuku minje dubi mayenaig. Nu tane tuku wam ta idusmba tane tuku lato lato kume purte.

¹⁶ Kile ye tane tuku wamdus tero ndaka gare njak minet.

8

Kuate tuku mbal afu turkap

¹ Tira kame, Kristus tuku kuasmbi afu Masedonia kilke mbolnje mine likade te Kuate nu ake sinan nane make patikate le manau kade ta kila satinjamngit.

² Afunje piti sugo ninmba nane tuku ngamungal son tagoninjingaig ta nane gare njak minmba piti ta sinamnje aganj ndende denkanu ta tanaig nga sunjomba waknyumba ndametin patika afu turkinaig.

³ Nanjine ndametin kanjerka paplamba kumumbi patikinaig sulumba nanjine wamdus tambu man lato patikinaig ta yije ammbi manau ta kanjeren.

⁴ Nane sanjri tinga sine sasinjinaig: Kuate tuku mbal Yudea ma tugu mbolnje sine nane sinjka turkam iduseg nga sasinjinaig.

⁵ Sine nane ndametin ndo patikamngaig nga idusgen ta nane wam ta limba nanjine ngarosumbi Sunjo tuku nzali ndo dubiwam tuku pasa sanjri pilenaig. Ta ndo kuga. Nane Kuate tuku nzali dubimba sine tuku pasa njakmba dubikam sakinaig.

⁶ Tanjanaig le sine Titus nu man tane tugum kuwa nga sagen. Nu buk tane tugumnje afu turkam tuku ndametin patikap nga tumtingina ta nu piro ta ke suluwa nga kukuleg.

⁷ Tane ngamungal son sanjrinu njak ta sine kila. Tane Kuate tuku pasa kukli mayede. Tane kila sunjo njak minig. Nu tuku piro kam tuku wamdus sanjrinu pilig. Sine tuku mata kume pur mayede. Ta tuku tane afu turka ndametin ningam tuku manau ta mata ke mayewap nga iduseg.

⁸ Ye tanjamba kap nga sa ndatinget. Ye tane tagotinmba tane kume pur manau tugusek njak e ko kuga ta katesewam saka tira afu ndametin ningig wam ta kila satinjet.

⁹ Singine Sunjo Yesus Kristus nu ake sinan tane

make patikina wam ta tane kila. Nu agaŋ ndende ŋakmba tuku miro ta nu tanenu ŋga sanzalnu mayok kina le tane nuŋe wam ŋakmba kilmba sanzalnu mine ndakade.

¹⁰ Ta tuku ye tane teŋenmba kap ŋga iduset. Tane buk yar ande si mbolŋge ndametiŋ patinu tuku wamdus sunŋo tumba tugu pilnaig ta tane kile suluwap ŋga iduset.

¹¹ Tane buk wam ta kam tuku nzalitiŋgina taŋamba kile taŋgine ndametiŋ kilig ta kaŋgerka kumumbi patikap.

¹² Tane ndametiŋ fudiŋndo e ko sunŋokanu ŋak minig ta kumumba gare ŋak Kuate tape ta nu nzalite.

¹³ Tane nane afu ndametiŋ niŋmba tane denkanu minap ŋga idusmba sa ndatiŋget.

¹⁴ Kuga. Tane nane ndoŋ kumu kumu minap ŋga iduset. Kile tane agaŋ ndende gudommba ŋak minig mbal afu denkanu minig ta turkap. Ngumneŋga tane denkap le nane suk lafumba tane turkamŋgaig.

¹⁵ Kuyar pasa ande teŋenmba sakate. Afu mana sunŋomba kilnaig ta nane kumumbi kilanu idusnaig. Afu fudiŋmba kilnaig ta nane den ndakinaig ŋgate. *Kisim ... Bek ... 16.18*

Piro taŋgo afu Korin prowamŋgaig

¹⁶ Kuate nu Titus wamdus tuna le nu sine suk tane turkam tuku sunŋomba iduste. Ta tuku ye Kuate gare pasa tuwet.

¹⁷ Sine nu tane tugum kambim tuku sa ndagen le nu nuŋe nzali dubimba tane tugum prowam iduste.

18 Sine tira ande Titus ndon̄ kukulbe le kan̄gat. Tango ta nu Kristus tuku pasa kukli mayete le Kuate tuku kuasmbi ṅakmba nu tuku saka minig.

19 Tira ta Kuate tuku mbal̄nge madinaig le nu sine ndon̄ lika afu turkam tuku ndametin̄ patikade ta kulatkate. Sine wamdus san̄grinu pilmba piro kumumbi keg ta nu nane ṅakmba kila san̄ṅuwa le Sun̄go tuku nyu te-dun̄guwaig ṅga nu madinaig.

20-21 Tan̄amba idusmba afu sine talasiṅmba ndametin̄ sun̄go ta kulat maye ndade ṅgubekaig ṅga sine nu tumba likeg. Sine Sun̄go am mbol̄nge piro mayemba tango am mbol̄nge mata piro mayebe le kilimok mayok kuwa ṅga iduseg.

22 Tira ande mata nu nale ndon̄ kuwa ṅga kukulbe le tane tugum prowam̄ngaig. Nu tagomba piro yimyam tugen̄ ta nu wamdus san̄grinu pilmba piro ke mayena. Tane siṅka waknyumba afu turkam tuku minig ta nu kila pilmba kile tane tugum̄nge pirokam tuku sun̄gomba iduste.

23 Ye tane nane ken̄ ta tuku kila satingam̄ngit. Titus nu ye ndon̄ tane turkam tuku pirokek. Nale ar nu ndon̄ ilik ta Kristus tuku nyu tane ṅgamuk̄nge sun̄gokuwa ṅga Kuate tuku kuasmbi nale tane tugum̄ kambim tuku madinikinaig.

24 Tane nane ken̄ ta kilmba tan̄gine kume pur maṅau te-mayokmba kilap. Tan̄awap le sine Kuate tuku kuasmbi ṅakmba tugum̄nge tane tuku payamka san̄ṅeg ta alonu kilimok kan̄gerwaig.

9

Ndametin̄mbi Kuate tuku mbal turkap

¹ Ndametiŋ patika Kuate tuku mbal turkam tuku wam ta tane kila. Ye ta tuku maŋ sunŋomba satinge nda.

² Tane mata ndametiŋ patinu tuku wamduŋde ta ye kila. Ye Masedonia mbal tugumŋge tane Akaia mbal tuku payamka nane buk yar ande si mbolŋge ndametiŋ patikam tuku piro tugu pilnaig ŋga saninget le ismba kile nane tuku sunŋomba mata ndametiŋ patinu tuku wamduŋ sanŋrinu pilig.

³ Sine tane tuku payamkeg ta alo kugatok ŋgubekaig ŋga ye tira keŋ ta kukulniŋgi le tane tugum ta promba tane turkuwaig le ndametiŋ ta maŋgurka patikap. Ye pro tane tuku payamket taŋamba ndametiŋ ta ake kile ndo ki.

⁴ Tane ndametiŋ ta siŋka patikamŋgaig ŋga sine afu saningigen. Tane pati ndaka minap le Masedonia mbal afu ye ndoŋ kumba kaŋgerwaig ta sine kiko siŋgikat. Tane mata kiko tiŋgikat.

⁵ Wam ta idusmba ye tira keŋ ta amboŋga tane tugum ta kuwaig le tane ndametiŋ patikam tuku o buk sakinaig taŋamba ndo patike sulumba ye ndo tairŋgap. Taŋawap ta tane taŋgine nzalimbi ndo patikamŋgaig. Ye tane kilap kilap ki le ndagari ŋak patike nda.

⁶ Tane nyamagan kilanu maŋau ta idusap. Ande nu nyamagan tumunu ndui ndui ŋgukate ta nu alonu ndui ndui ndo kilit. Ande nu tumunu sunŋomba ŋgukate ta nu alonu sunŋomba kilit.

⁷ Tane ŋakmba yimyam taŋgine wamduŋ pilenŋa ndametiŋ giganmba patikam idusde ta kumumba patikap. Tane andeŋge kilap kilap kuwa le tane ndagari ŋak pati ndakap. Tane gare ŋak taŋgine

ndametiŋ patikade ta Kuate nu nzalite.

⁸ Kuate nu tane mbolŋge waknyumba agan ma-genu lato lato tiŋguwa le tane nane afu turkam tuku agan denkanu ŋak mine nda.

⁹ Kuyar pasa ande teŋenmba sakate.

Nu nuŋe agan ndende waknyumba walmba sanzal mbal niŋgit. Nu tuku ranġun mayenu ta kugawe nda. Minmba minamŋgat ŋgate.

Mune ... 112.9

¹⁰ Sine nyamagan tumunu ŋgukeg ta Kuate tugumŋge kileg. Agan nyeg ta mata nu tugumŋge kileg. Taŋamba ndo tane nane afu mbolŋge waknyam tuku Kuate nu agan ndende kumumbi tiŋgamŋgat. Taŋawa le tane nane afu mbolŋge waknyumba minap le nu tane tuku maŋau mayenu ta te-sunġowamŋgat.

¹¹ Kuate nu mara mindek tane agan kumumbi tiŋgit le tane den ndaka afu turkam kumuŋ. Taŋamba tane ndametiŋ patikap le sine kilmba tamba sanzal mbal turkuba le nane gudommba Kuate tuku nyu te-dunġamŋgaig.

¹² Tane ndametiŋ niŋgig tamba Kuate tuku mbal turkade. Wam ta ndo kuga. Tane taŋade le nane afu Kuate tuku nyu te-dunġa nu gare pasa tuwig.

¹³ Tane tira tuku ndametiŋ patikap le afu wam ta kaŋgermba tane Kristus tuku pasa mayenu dubiwanu ŋgade ta son ŋga Kuate tuku nyu te-dunġamŋgaig. Tane Kuate tuku mbal nane afu turmba nane mbolŋge waknyade ta tuku mata Kuate tuku nyu te-dunġamŋgaig.

¹⁴ Ta ndo kuga. Kuate nu tane ake sinaŋ make patikate wam te-mayokmba nane taŋamba turkap

le nane tane tuku kume purmba tane tuku nga Kuate yabanamngaig.

¹⁵ Sine Kuate tuku nyu te-dungube. Nu aganj sungo ande o mbolok aganj ndende njakmba liningit ta sine singina.

10

Paulus nu nane tuku wamdus mbar te-tina

¹ Tane afu tenemba sakade. Paulus nu sine tugumnge sine gagnu pasa bafumbi sakate ta nu maskenngge pasa sangrinu kuyarmba sasingit nga sakade. Ariya. Ye kile Kristus tuku wamdus bafuk njan manau ta dubimba pasa bafumbi sarsar-tingamngit.

² Tane wamdus biye mbilap le ye tane tugum promba pasa sangrinumbi satingham idus ndawet. Nane afu Paulus nane kilke te mbolok manau ndo dubimba nangine wamdusmbi pasa kukliwanu nga sakade mbal ta ndo ye sinjka pasa sangrinumbi saninghamngit.

³ Sine tango ndo mineg ta sine singine tango tuku kame aganjmbi kame bu ndaweg.

⁴ Kuga. Sine Kuate tuku kame aganj tamba Satan tuku sanjri te-ibenmba afu tuku yabri wamdus ta njakmba pitaikeg.

⁵ Afu nangine wamdus ta payamka Kuate kila palmbim tuku ndin tukulde ta sine wamdus ta kuerka pitaiweg. Nane njakmba Kristus kum-nemnge minwaig nga sine nane tuku wamdus kiletidingeg.

⁶ Tane mata mbilka Kristus kumnemnge minap. Tanjawap le afu tanjamba mine ndakuwaig ta sine nane lafunu kumumbi ningamngig.

⁷ Tane wamdus te-mayewap. Ande nu nuŋe nyu te-dunga ye sinjka Kristus tuku tango minet ngate ta nu sine mata Kristus tuku mbal mineg nga iduswa.

⁸ Sungo nu sine tane ngamunggal son sanjri piletiŋbe nga nyu sinjina le tane kulatkeg. Sine tane njaigo siglikam tuku nyu sinje ndakina. Ye nyu ta tuku payamket le tane talayade ta ye kiko te nda.

⁹ Ye tane tuku waŋe kuyarke liket ta tane kuru kuru piletiŋgam tuku kuyarket nga idus ndawap.

¹⁰ Afu nane tenjenmba sakade. Paulus nu waŋe kuyarka tango sanjri njak tanjan pasa sanjrinu kuyarte ta sine tugumnge nu sanjri kugatok. Nu pasa sakate ta ismba talawam tuku ndo nga sakade.

¹¹ Tanjakade mbal tane ye tuku pasa te ise mayewap. Sine waŋe kuyarka pasa sanjrinu sakeg te tane tugumnge tanjamba ndo ke likamngig.

¹² Mbal afu tane tugumnge nanjine nyu kiledungade. Yoi. Sine nyu tanjan njak mine ndakeg. Mbal ta nginngan mbal. Nane nanjine nanjine munju kanjerka sine magenu nga payamkade. Manau tinreknumbi nanjine manau pile ndangade.

¹³ Sine payamkeg manau ta kise. Kuate nu pirokam tuku nyu sinjina piro ta ndo sine payamkeg. Sine tane Korin mbal tugumnge mata pirokam tuku nyu sinjina.

¹⁴ Ta tuku sine tane tuku payamkeg ta mbar ndaweg. Sinenge Kristus tuku pasa mayenu tumtingigenj.

¹⁵ Sine tane pasa dubide wam ta tuku sine siŋgine piro tuku payamkam kumuŋ. Sine nane afu tuku piro siŋgine ŋgaro mbolŋge pile ndakeg. Kile tane tuku ŋgamuŋgal son ta sunŋoka mbal kise mbol kuwa le ye nane tugum kambim tuku ndin mayok kuwa ŋga iduset.

¹⁶ Taŋawa le sine tane kusreka kilke afu tane ŋgumnemŋge minig ta mbol kumba nane mata pasa mayenu saniŋgamŋgig. Taŋamba sine nane afu tuku piro siŋgine ŋgaro mbolŋge pile ndaka siŋgine piro ndo payamkam kumuŋ.

¹⁷ Kuyar pasa ande teŋenmba sakate. Taŋgo ima nu payamkam idusmba kande nu Sunŋo wam ke likate ta idusniŋmba payamkuwa ŋgate. *Yeremia ... 9.24*

¹⁸ Ande nu nuŋe mironŋ ye mayenu ŋgate ta nuŋe pasa ta alo kugatok. Sunŋoŋge nu mayenu ŋgate wam ta alo ŋak.

11

Paulus nu yabri aposel tuku maŋau te-mayokna

¹ O tira kame, tane ye tuku pasa te isap. Tane pasa te ŋginŋgan pasa idusmba ndeta taŋaig. Pasa te isam tuku wamdus tukul ndawap.

² Kuate nu tane tuku kume purmba minit ta ye mata tane tuku sunŋomba kume puret. Pino mbanzo ande mam nuŋeŋge taŋgo ande tam tuku madite le nu taŋgo ta tuku ndo minit taŋaŋ tane Kristus tuku mbal ndo minap ŋga maditiŋgen.

³ Ye tane tuku wamdus piti ŋak minet. Mbeŋ nu nuŋe wamdus yabri paknu tambu Eva yabrina taŋamba taŋgo afuŋge tane yabritiŋmba

didikuwaig le tanjine wamodus Kristus mbolnje minig ta kusrebekaig nga iduset.

⁴ Sine tane Yesus tuku nyu tumtingigen ta afunje pro ande tuku nyu satinngig le tane wamodus bulokmbi nyu kise ta tade. Tane Tukul Guwa tinaig ta nane guwa kise satinngig le tane tade. Ko pasa mayenu isnaig ta nane pasa kise kuklide le tane pasa ta mata wamodus bulokmbi tade.

⁵ Tane mbal ta nane aposel magenu o mbolnje ngade ta nane ye li ndayade nget.

⁶ Ye pasa kukli mayewam tuku kila kugatok ta pasa kukliwet ta tugunu nakmba ye kila. Ait sungomba sine tane sinjine kila ta tumtingeg.

⁷ Ye Kuate tuku pasa mayenu tane satinngen ta ye tane tugumnje piya kilam mbulmba yije nyu teibenmba tane mine mayenu mbolnje minam tuku kile-dungen ta ye mbaren nga idusde e?

⁸ Ye Kristus tuku mbal afunje ndametin sinaig le kuayaranu sukmba kilmba tane tugumnje piroken.

⁹ Ye tane ndon minmba aganj afu tuku denkinaig ta ye tane yaban ndatingen. Tira afu Masedonjanje pro ye aganj denkanu minen ta nanenje sinaig. Ye tane piti sertinngikit nga aganj afu tane tugumnje kile ndaken. Kile mata tanjamba idusmba minet.

¹⁰ Kristus tuku pasa tugusek ye sinamnje minit ta son pasa ndo satinngamngit. Ye tane tugumnje piya kile ndaken ta payamka saka mini le Akaia mbal nakmba isamngaig. Ande ye peuyam kumun kuga.

¹¹ Ye tane tuku kume pur ndamba nyu kileibenkam tuku idusmba tanjawet nga idus ndawap.

Kuga. Ye tane tuku sunḡomba kume puret ta Kuate nu kila.

¹² Afu nanḡine mironḡ payamka sine Paulus nane taḡaḡ pirokeḡ ḡgade ta peuniḡgam tuku ndo ye piya kugatok piroken.

¹³ Mbal ta nane Kuatenḡe kukul ndaniḡgina. Kristus tuku aposel minanu sukmba nanḡine piro tamba tane yabritiḡḡig.

¹⁴ Sine nane tuku wam ta tuku pirerek pur ndakube. Nanḡine gabat Satan nu taḡo yabrinḡmba Kuate tuku eḡel mayenu taḡaḡ mayok kinit.

¹⁵ Sine wam ta idusmba Satan tuku piro mbal nane maḡau tiḡreknu kade mbal taḡaḡ minanu sukde ta tuku piriri ndaweg. Kuate nu ḡgumneḡga nane tuku maḡau ta kumumbi lafumba pa niḡgamḡgat.

Paulus nu piro mbolḡge piti kugrakina

¹⁶ Ye maḡ tane satinḡamḡgit. Tane ye ḡḡinḡgan taḡo ḡga idus ndawap. Ko ye ḡḡinḡgan taḡo ḡgumba kande wamdus tukul ndamba ye mapeyap le ye yabri mbal taḡaḡ fudiḡmba yiḡe piro tuku payamki.

¹⁷ Sunḡonḡe payamkam tuku tum ndayate. Yiḡe mironḡ ḡḡinḡgan mbal taḡaḡ payamket.

¹⁸ Nane gudommba taḡamba piro payamkade tukunu ye mata payamkam iduset.

¹⁹ Tane ndo kila sugo ḡak minig sulumba ḡḡinḡgan mbal wamdus bulokmbi kilig inde.

²⁰ Tane nane tuku piro mbal minap ḡga idusde le nane tane tuku aḡaḡ ndende kilam saka yabri-tiḡmba nane sugo taḡaḡ tane maim-maimtiḡmba

ko dabil pantingig ta tane ndek wamdus bulokmbi nane kilmba kulatkade.

²¹ Tane mbal tañañ kanjerka sanjri ñak ñgade. Sine tane ndonj minmba nane sanjri ñak minig tañamba mine ndakigenj. Tane sine sanjri kugatok ñgade ta kumumbi sakade.

Yabri aposel nangine mañau tuku payamkade. Ta tuku ye mata ñgin ñgan mañau tamba payamkam kumuñ.

²² Nane sine Hibru ndare ñgade ta ye mata Hibru ndare. Nane sine Israel ndare mineg ñgade ta ye mata Israel ndare. Sine Abraham tuku mbuñ ñgade ta ye mata nu tuku mbuñ minet.

²³ Nane sine Kristus tuku piro mbal ñgade ta ye Kristus tuku piro mbolñge nane liniñget. Nane pirokade ta ye nane liniñmba piro karenket. Ye nane liniñmba ait sunğomba muli wande mbol kan. Ait gudomma ye ñgusyinaig. Wam afu mbolñge ye kume diren.

²⁴ Zu mbal nane ait 5 tañamba ye tumba ñgusyinaig. Ñgusyinaig ta ka 39 mbolñge tiñge likinaig.

²⁵ Ait keñmba nane afu ye tumba mbapanimbi katyinaig. Ait ande ye baleyam bafumba ndamembi katyinaig. Ye wañ keñmba mbolñge liken le wañ fetkinaig. Ye ait ande yu mbol faitka minen le furirmba ka mafena.

²⁶ Ye piroka kine promba minet le ait afu kulenñge te-diryade. Kuayar mbalñge ndinñge ye baleye ndafloyade. Yiñe mbal kasomok mbal mata ye baleyam tuku ndin sotade. Tumbranñge duñenñge yu mbolñge ye ñgisike diret. Yabri gulab afu mata ye baleyam tuku ndin sotade.

²⁷ Ye piro kareŋka ŋgaro rar minet. Furir afu kinye ndaket. Ait sunḡomba guba kule para sunḡo ŋak minet. Mara afu ye nyamagan tawi kinyam tuku wande mata denkate.

²⁸ Ye ŋgarosu tuku piti ndo kugra ndaket. Kuga. Kristus tuku kuasmbi sanḡri ŋak minam tuku ye mara mara wamdus piti ŋak minet.

²⁹ Tira ande nu sanḡri kugatok ta ye mata piti tet. Ande nu andeŋge yabrite le ndekate ta ye gubra tet.

³⁰ Ye payamkam iduset ta ye wam kame ndaŋ mbolŋge ye sanḡri kugatok mayok kinet wam ta ndo payamket.

³¹ Siŋine Sunḡo Yesus Kristus tuku Mam Kuate ye siŋka pasa saket te nu kila minit. Sine nu tuku nyu sunḡo ta te-duŋga minmba minbe.

³² Ye Damaskus tumbraŋge minen le mandor Aretas nu nuŋe kame gabat sana le nu kame mbal kukulningina le ye biye tiyam tuku tumbraŋ sunḡo tuku fonde malaŋga kulatka minnaig kande

³³ yiŋe gulab kame ye sambekŋge minyoken le fonde tuku bubre malaŋga mbolŋge te-mayokyumba muli biye-biyenaig le mayok ka kame gabat ta laipmba kua kan.

12

Kuate nu Paulus wam sugo tumna

¹ Payamkam tuku maŋau ye turyam kumuŋ kuga ta ye payamkamŋgit. Sunḡo nu tumyina le ye kiŋatanu suk agaŋ kaŋgerken wam ta payamka satingi le isap.

² Kristus tuku taŋgo ande buk yar 14 kuganaig le Kuatenḡe nu tumba te-duŋga samba mbol ambe

kina. Ambenḡe maḡ lato te-dunḡina le o mbol ambe kina. Nu ḡgarosu ḡak kina e ko nuḡe kanu ndo kina e ta ye ḡilai. Kuatenḡe ndo kila.

³⁻⁴ Tanḡo ta nu samba mbol ambenḡe wam sugokanu afu isna. Isna ta Kuate nu miḡe pipna le kilke te mbolḡe afu ndoḡ sakam kumuḡ kuga. Nu taḡamba samba mbol kina ta ndo ye kila. Nuḡe ḡgarosu ḡak kina e ko nuḡe kanu ndo kina e ta ye ḡilai. Kuatenḡe ndo kila.

⁵ Ye tanḡo ta tuku kila idusmba nu tuku payamket. Ye yiḡe mironḡ tuku payam ndaket. Ye wam kame ndaḡ mbolḡe sanḡri kugatok mayok kinet ta ndo ye payamket.

⁶ Ye yiḡe mironḡ taḡamba samba mbol kan ḡa payamki ta ye ḡin ḡgan tanḡo mayok nda kinet. Ye siḡka saket ta ye wam ta mbolḡe yiḡe nyu te-dunḡam idus ndawet. Kuga. Tanḡo nane ye pasa sake lika wam ḡakmba ke liket ta mbolḡe ye tuku nyu kumumbi iduswaig ḡet.

⁷ Kuate nu wam sugo tumyina ta mbolḡe ye payamka yiḡe nyu te-dunḡikit ḡa Satan tuku kukul tanḡo pro ye waimbi katyanu taḡaḡ ḡgaro rar sunḡo ye mbol prona. Rar ta ye mbolḡe promba minit le kamusmba yiḡe nyu te-dunḡam idus ndawet.

⁸ Sunḡo nu piti ta pitaiwa ḡa ye sanḡri tinḡa yabaḡam kenet ta nu ye wo ndayina.

⁹ Nu teḡenmba sayina. Ye ne make pilmba sanḡri tini le rar ta kurawam kumuḡ. Ne piti ta ḡak minmba sanḡri kugatok mina le ye tuku sanḡri ne mbolḡe kilimok mayok kuwa ḡa sayina. Kile Kristus tuku sanḡri sunḡo ye mbol prowa ḡa ye sanḡri kugatok minet te gare-gareka payamket.

10 Ye sanjri kugatok minet le afunje ye tumail panyade le afunje ngaro rar sade le afunje ye njayo siliyade le afunje piti sugo seryade wam ta njakmba mbolnje ye Kristus tuku nga gare njak ndo minet. Ata. Ye sanjri kugatok minet sulumba Kristus tuku sanjri mbolnje sanjriknu mayok kinet.

Paulus nu nane turkam idusna

11 Ye yiye manjau payamkam idus ndawet ta afu ye tuku nyu njayo silide le tane nane peu ndaningig tukunu ye yiye njinggan manjambi payamka yiye manjau tuku kuyaret. Ye ake tanjo suk minet ta afu tane nane aposel magenu ngade ta nane ye li ndayade.

12 Ye tane ndonj minmba piti kanjerka sanjri tinga piroka wam kitek sanjrinu afu ke liken. Wam ta mbolnje ye aposel tugusek minen le tane ye kanjeryinaig.

13 Kristus tuku kuasmbi afu mbolnje ye wam mayenu ken ta tane tugumnje wam maye ndawen nga idusde e? O son. Ye wam ande nane afu mbolnje ken tanjamba tane mbolnje ke ndaken. Ye tane tugumnje piya kile ndaken. Wam ta tuku tane ye pitaiyade inde. O Korin mbal, ye mbaren ndeta ye tuku mbar gilaingap.

14 Ye manj ait kenju tane tugum prowam bafuwet. Tane tugum promba aganj afu sap nga satinge nda. Kuga. Tane ye ngamungal ndo sap nga iduset. Kinjo kame nane ina mam turkam tuku aganj ndende pati ndakuwaig. Ina mamnje kinjo kame turkam tuku aganj ndende patikuwaig.

15 Ye tane tuku mam tananj minet. Ye yiye aganj ndende tane turkam tuku njgail ndaket. Yiye abo

mine maŋau mata tanenu nga kusrewam bafuwet. Ye taŋamba tane tuku sunḡomba kume puret. Wam ta tuku tane ye tuku kume pur ndade ta ye tane tuku sunḡomba kume puret wam ta kusrewam kumuŋ kuga.

¹⁶ Ye tane tugumŋge aḡaŋ afu kile ndaken ta tane afu teŋenmba sakade. Nu kuirkuirka sine yabrisiŋmba ndametiŋ afu kilna nga sakade.

¹⁷ Ginu ait ye kilen? Ye mbal afu kukulniŋgen le pro tane yabritiŋmba ndametiŋ didika kilmba ye sinaig e nga idusde.

¹⁸ Ye Titus ndo tane tugum kambim tuku kukulmba minen. Tira ande ta nu ndoŋ kuwa nga kukulen. Titus nu ame aḡaŋ tane yabritiŋmba kilna? Kuga. Sile Titus ndoŋ Guwa ndindo ta mbolŋge minek. Maŋau ndui ta ndo ke likek ta tane kila.

¹⁹ Tane waŋe te burka sine tane am mbolŋge tiŋreknu mayok kambim tuku kuyaraig nga idus ndawap. Sine Kristus ndoŋ ulendika nuŋe wamdus dubimba Kuate am mbolŋge pasa te kuyarkeg. Tane tuku son ta saŋgri pilewam tuku ndo kuyarkeg.

²⁰ Ye tane tugum prowam tuku ta ye wamdus piti ŋak minet. Ye pro tane maŋau ke likade ta kaŋgerka nzaliyamŋgat e ko kuga. Nzali ndayuwa ta ye tane kilmba satiŋge liki le tane ye tuku mata ndagari tamŋgaig. Ye pro tane wam kame te kap le kaŋgerkam tuku kuru-kuruket. Kualeyaukade e ko afu tuku mine magenu tuku kagli firkaade e ko gubra tade e ko ye ye ŋgade e ko waŋe pasa sakade e ko afu tuku nyu kile-ibenka miŋge motmotkade e ko taŋgine ŋgarosu te-dunḡade e ko

tanjine wamdusmbi manjau kise kise ke likade manjau kame ta njakmba ye kanjerkam mbulit.

²¹ Tane gudommba buk kutur manjau kumba fare fare tanjo pino ndon minmba tanjine ngarosu tuku nzali tukul ndamba dubikinaig. Tane ngamunggal biye mbil ndawap ta ye tane tugum promba yinje Mbaranje tane tuku am mbolnje ye kiko pileyuwa le wamdus njayongikat nga ye pitiyate.

13

Rironj pasa afu

¹ Kile ye ait kenju tane tugum prowamngit. Kuyar pasa ande tenenmba sakate.

Tanjo armba ko kenmba tanjo ande nu mbar ande kina nguwaig le son nga te-tiwap ngate. *Lo... 17.6; ... 19.15*

² Ye buk ait arnu tane tugum prowen sulumba mbarmba minnaig mbal ta rironj pasa saninjen. Kile ye tane tugumnje mine ndaka nane tane turmba manj rironj pasa ndui ta satinjamngit. Ye manj luka tane tugum prowi ta mbarde mbal ta sinjka mapeke nda.

³ Tanjawi le ye Kristus tuku pasa kukliwet tanjo minet ta tane wamdus tero ndaka katesewamnjaig. Kristus nu sanjri sunjo njak tane sinamnje pirokate.

⁴ Nu sanjri kugatok tanjan minna le nane nu tumba ail kazrai mbolnje balenaig ta Kuate tuku sanjrinje te-tina le kile abo njak minit. Sine mata tanjan tanjo ndo sanjri kugatok mineg ta sine nu ndonj ulendika Kuate tuku sanjri mbolnje

minmba sangri tamba tane kile-tidingam tuku prowamngig.

⁵ Tangine ngamuŋgal son pileŋga kaŋgerap. Tane sinjka Kristus Yesus tuku ngamuŋgal son ngade e ko kuga. Nu tane sinamŋge minit le tane kamusde e ko kuga. Kuga ta tane tuku ngamuŋgal son ta mbarkamngat.

⁶ Wam ta mbolŋge sine tane pasa kuklimba tumtingigen mbal ngamuŋgal son tugusek ŋak ta katese mayewap.

⁷ Kuate nu tane turkuwa le mbar maŋau afu ke ndakap ŋa nu yabaŋmba mineg. Tane wam magenu kap le sine aposel tuku piro mayenu ŋguwaig ŋa idus ndaweg. Tane maŋau magenu ndo kam tuku iduseg. Afu sine piro maye ndaweg ngade ta sine piti ndasiŋgit.

⁸ Sine pasa tugusek te-ibenam tuku mine ndakeg. Pasa ta turam tuku ndo mineg.

⁹ Sine sangri kugatok mineg le tane sangri ŋak mayok kinig ta sine sangri kugatok minam tuku gare-garekeg. Tane tuku ngamuŋgal son lato lato sangri tiŋguwa ŋa Kuate yabaŋmba mineg.

¹⁰ Sungo nu tane kulatkam tuku piro sina. Ye tane tugum prowi sulumba pasa sangrinu satiŋgam kumuŋ ta ye taŋawam idus ndawet. Ta tuku tane kile-tidingam tuku ye waje ndo kuyaret. Sungo nu ye tane sangri piletiŋgam tuku piro sina. Tane ŋaigo siglikam tuku piro se ndakina.

¹¹ Kile ye pasa suluwamngit. Tangine mbar kile-tidingap. Ye tuku pasa isap. Tane wamduŋ ulendika ngamuŋgal mukuk minap le Kuate nu tane ndoŋ minamngat. Kume pur maŋau ngamuŋgal mukuk maŋau nu tugu.

¹² Tane tanġine tanġine tira kame ndoŋ muŋgu kume purkade maŋau ta alonu te-mayokap.

¹³ Kuate tuku mbal tenġe minig ta ŋakmba tane kaiye pasa tinġig.

¹⁴ Sinġine Sunġo Yesus Kristus nu tane ake sinan make patikuwa. Kuate nu tane tuku kume purwa. Tukul Guwa nu tane ndoŋ muŋgu gare ŋak minwa. Son.

KUATE TUKU PASA
Portions of the Old Testament and The New Testament
in the Siroi Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Siroi long
Niugini

copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siroi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

9d2e8659-afb4-5cca-93d8-23ebf89e1709